

Na Cancún: hoe nu verder? Waar zijn wij vóór? Ronde tafel gesprek op 12 december 2003

Concrete voorstellen betreffende arbeidsnormen

FNV-Mondiaal¹

Hieronder volgen concrete voorstellen van de vakbeweging voor arbeidsnormen in de WTO, zoals vastgelegd in de 'Trade Union Statement on the Agenda for the 5th Ministerial Conference of the World Trade Organisation (WTO),

Het is een prioriteit om de fundamentele arbeidsrechten van werknemers te beschermen tegen regeringen en bedrijven die oneerlijk handelsvoordeel proberen te behalen door fundamentele werknemersrechten te schenden. Respect voor fundamentele arbeidsrechten is cruciaal om een duurzame, gelijke en democratische economische ontwikkeling te bereiken.

Voor of tijdens de WTO-conferentie in Cancún (10-14 september 2003) moeten daarom de volgende maatregelen worden genomen:

- 1) Alle WTO-leden moeten hun committering aan de naleving van fundamentele arbeidsnormen, zoals in Singapore vastgelegd, opnieuw tonen en bevestigen.
- 2) Er moet een eerste internationale bijeenkomst georganiseerd worden, tussen handelsministers en ministers van Sociale Zaken, met deelname van vakbonden en werkgeversorganisaties, om de relatie en afstemming tussen handel en arbeidsrechten te bespreken.
- 3) WTO-leden moeten overeenkomen dat VN-verdragen een primaat hebben boven handelsregels. Daartoe moeten de WTO-overeenkomsten (incl. GATT artikel XX and GATS artikel XIV) herzien worden. Zo, dat mensenrechten normen, waaronder de fundamentele arbeidsnormen, in de overeenkomsten opgenomen worden.
- 4) Om de relatie tussen handel, werkgelegenheid en fundamentele arbeidsnormen volledig te onderzoeken, moet de WTO een formele structuur oprichten waarin de relatie tussen handel en fundamentele arbeidsnormen behandeld wordt. De ILO moet in deze structuur volledig en gelijkwaardig aan de WTO deelnemen. Zo'n orgaan zou ook bredere handelsgerelateerde sociale kwesties moeten behandelen, zoals de invloed van handelsbeleid op vrouwen. Het mag duidelijk zijn dat deze discussies niet mogen resulteren in enige arbitraire of onrechtvaardige discriminatie.

---

¹ Deze tekst is ontleend aan de FNV folder "De ontbrekende schakel" te vinden op <http://mondiaal2.cms.fnv.nl/>. Deze voorstellen zijn onderdeel van een breder pakket aan voorstellen (over o.a. investeringen en over landbouw) van de internationale vakbeweging gebundeld in de "GLOBAL UNIONS GROUP - including the International Confederation of Free Trade Unions (ICFTU), the Global Union Federations (GUFs) and the Trade Union Advisory Committee (TUAC) to the OECD); - the WORLD CONFEDERATION OF LABOUR (WCL); - and the EUROPEAN TRADE UNION CONFEDERATION (ETUC). The Global Union Federations comprise UNI, IFBWW, IUF, IMF, PSI, EI, ITGLWF, IFJ, ITF and ICEM." Zie: <http://www.icftu.org/displaydocument.asp?Index=991217396&Language=EN>

5) Milieu en sociale aangelegenheden moeten volledig in WTOmechanismen en -structuren geïntegreerd worden. Het mechanisme voor de herziening van handelsbeleid (Trade Policy Review Mechanism, TPRM) moet daarom uitgebreid worden, zodat relevante milieu, gender en sociale aangelegenheden, inclusief het recht op voedselzekerheid en respect voor fundamentele arbeidsnormen, behandeld worden, met de volledige betrokkenheid van de ILO. WTO-leden zouden al moeten beginnen met de integratie van dergelijke aangelegenheden in de rapporten die ze aanleveren bij de TPRM bijeenkomsten van de WTO.

6) Overeenstemming dat de Algemene Raad van de WTO de aanbevelingen van de ILO Wereldcommissie over de sociale dimensie van globalisering serieus in behandeling neemt.

7) Er is een verduidelijkende verklaring nodig, waarin staat dat de verzwakking van internationaal erkende fundamentele arbeidsnormen met het doel de exporten te bevorderen, zoals in vrijhandelszones gebeurt, een onrechtmatige en handelsversturende stimulans is, die niet toegestaan is onder WTO regels.